

Media: ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ **Page:** 1,30-31 **Published at:** 05-01-2024
Author: **Surface:** 1882.95 **Circulation:** 3480
Subjects: cm²

ΜΑΡΩ ΔΟΥΚΑ «ΠΕΡΑΣΑΝ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΕΝΑΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΜΠΟΡΟΥΣΕ ΝΑ ΑΣΚΗΣΕΙ ΕΠΙΔΡΑΣΗ»

▶ 30-31

Η πολυδιαβασμένη συγγραφέας μιλά με αφορμή το νέο της βιβλίο, «Φελιτσιτά»

» «Φελιτσιτά», εκδόσεις Πατάκη, από τα καλύτερα βιβλία της χρονιάς κατά τη γνώμη μου!

Η Μάρω Δούκα, από τις σημαντικότερες συγγραφείς της σύγχρονης ελληνικής πεζογραφίας, επιστρέφει με ένα μυθιστόρημα εξομολογητικό, γλυκόπικρο, ακαριαία τρυφερό, ένα μυθιστόρημα σαν φευγαλέο χάδι στους ανθρώπους που ραγίζουν αθόρυβα δίπλα μας. Παρακολουθεί και εύχεται ο αναγνώστης να καταφέρει να νιώσει κάτι από την απελπισία και τον πόνο του! Την κακοποίηση, τις ασταθείς ισορροπίες στην ελληνική οικογένεια, τις δυσκολίες της καθημερινότητας και τη φθορά που προκαλεί στις ανθρώπινες σχέσεις.

Μια ιστορία που σχολιάζει την ευτυχία από την ανάποδη. Την αποκαύωση της ελληνικής κοινωνίας, τις κακοποιτικές σχέσεις που αναπτύσσονται μέσα στην οικογένεια, χωρίς ίσως κανείς να αντιδρά για αυτές όσο είναι καιρός και, όταν συμβεί το «κακό», κανείς δεν είναι ακριβώς υπεύθυνος για αυτό.

Πώς η Μάρω Δούκα, μέσα από τους πρωταγωνιστές της, μια γάτα, τη Φελιτσιτά, έναν εξηντάρη νεοάστεγο, τον Κώστα, μια κοινωνία που φθίνει, κατάφερε να γράψει το βιβλίο της χρονιάς; Ενα σύντομο μυθιστόρημα που σχολιάζει την «ευτυχία» από την ανάποδη; Ποιο το έναυσμα;

Όλα τα πώς και τα γιατί στη συγγραφή ενός βιβλίου παραμένουν τις πιο πολλές φορές αναπάντητα, αλλά και όταν επιχειρεί ο συγγραφέας να δώσει μια απάντηση, θα είναι η μισή μόνο αλήθεια. Επί της ουσίας δεν μπορεί κανείς να απαντήσει με βεβαιότητα και ακρίβεια. Ενωθα την ανάγκη να γράψω ένα βιβλίο για την εποχή μας, είχα σκεφτεί ένα χαρακτήρα που ενώ ήθελε να γίνει αστυνόμος... κατέληξε ιδιωτικός υπάλληλος σ' ένα μαγαζί χαρτικών ειδών. Κι έπειτα, σιγά σιγά, άρχισαν να διαφαίνονται και οι άλλοι χαρακτηριστές της ιστορίας. Είχα φτάσει στη μέση του βιβλίου χωρίς να έχω τίτλο και χωρίς να έχω επινοήσει τη γατούλα που επρόκειτο να στηρίξει το κείμενο. Τι θέλω να πω; Οτι γράφοντας έρχονται και αυτά που πρόκειται να γραφτούν. Κι έτσι στερεώνεται ο κόσμος της ιστορίας που έχω επινοήσει, άνθρωποι που εκ των υστέρων αισθάνομαι ότι τους είχα δει και ξαναδεί στους δρόμους της Αθήνας.

Τι είναι για σας η ευτυχία;

Να διψάς και να σου προσφέρουν ένα ποτήρι κρύο νερό. Να είσαι απαρνηγός και να σε παρηγορήσουν με μια ζεστή κουβέντα. Κατά βάση η ευτυχία

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΜΑΡΩ ΔΟΥΚΑ

Η ευτυχία δεν είναι διαρκής και χειροπιαστή

Το βιβλίο «Φελιτσιτά» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη.

ΓΙΟΥΛΗ ΤΣΑΚΑΛΟΥ ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΟΣ

δεν είναι κάτι το διαρκές και το χειροπιαστό. Άλλο η χαρά, άλλο η επιτυχία, άλλο η καλή διάθεση, άλλο η σιγουριά της καθημερινότητας κι άλλο η ευτυχία που γουργουρίζει για λίγο κι έπειτα αποθηκεύεται μέσα μας με τη γαλήνη ότι και αύριο θα είναι εκεί. Κι ας ξέρουμε πολύ καλά ότι αυτό το αύριο για το οποίο όλοι πασχίζουμε είναι τόσο ρευστό, τόσο άπιαστο, αν και τόσο κοντινό...

Θέλετε να μας πείτε την πηγή έμπνευσης και πώς προέκυψε;

Ο αναγνώστης θα ευχόμουν να νιώσει κάτι από τον πόνο των έρημων ανθρώπων

Η πηγή της έμπνευσής μου είναι βασικά η ίδια η ανάγκη μου να γράψω, να αφηγηθώ μια ιστορία, να μου δοθεί η χάρη να προσδιορίσω τον τρόπο της ιστορίας, να βρω τη μορφή, να «παρακαλέσω» τις λέξεις να με υπηρετήσουν.

Οριοθετείτε το αφηγηματικό πλαίσιο δημιουργώντας εικόνες δραματικές, διδακτικές. Τι μηνύματα θέλετε να επισπράξει ο αναγνώστης σας;

Τα μηνύματα, αν είναι, θα προκύψουν από μόνα τους. Εγώ ως συγγραφέας καλούμαι να ακολουθήσω τους χαρακτήρες που σιγά σιγά διαμορφώθηκαν σε σχέση πάντα με τη βαθύτερη ανάγκη μου να ψυχογραφήσω την εποχή μας. Πρωταγωνιστής θα έλεγα του βιβλίου είναι το ιστορικό κέντρο της Αθήνας παισιωμένο από τους έρημους, τους άστε-

Η επίδραση του συγγραφέα

ΕΝΑΣ λογοτέχνης εξακολουθεί να ασκεί επίδραση στον κόσμο και αυτό θαυμάζουμε σε σας, την ευθύτητα της γνώμης σας. Είστε 50 χρόνια στις επάλξεις, λογοτεχνικές, πολιτικές, κοινωνικές! Έχετε βρει κάποια μαγική θεραπεία;

Ίσως υπερβάλλατε. Έχουν περάσει πια τα χρόνια που ένας συγγραφέας θα μπορούσε να ασκήσει επίδραση. Μπορεί να συγκινήσει ίσως τον αναγνώστη του, να τον ευχαριστήσει, να τον ταραξει, βαθιά όμως μέσα του ο άνθρωπος δεν αλλάζει, πολύ περισσότερο θα τον αγγίξει μια εκπομπή στην τηλεόραση, και ας ακούγεται υπερβολικό, την αισθητική στον μέσο, ακόμη και καλλιτεργημένο και μορφωμένο, άνθρωπο την επιβάλλει και τη διαμορφώνει η τηλεόραση με τις τηλεοπτικές σειρές και τις λοιπές ψυχαγωγικές εκπομπές. Σε ό,τι αφορά το δεύτερο σκέλος της ερώτησης, θα έλεγα ότι δεν υπάρχει κάποια μαγική θεραπεία, όλοι μας πορευόμαστε όπως μπορούμε, αρκεί να μην παρεκκλίνουμε από τις βασικές μας αξίες και αρχές.

Πώς βλέπετε τα όσα συμβαίνουν στον κόσμο το τελευταίο χρονικό διάστημα; Πώς αντιλαμβάνεστε την επόμενη μέρα;

Την επόμενη μέρα πώς να τη φανταστούμε; Αυτό ρωτώ κι εγώ. Όσο κι αν μας συγκλόνισε στην αρχή η εισβολή των Ρώσων στην Ουκρανία, τώρα πια συνηθίσαμε, μην πούμε πως το ξεχάσαμε κιόλας, οι άνθρωποι όμως εκεί υποφέρουν, υποφέρουν και βασανίζονται και σκοτώνονται και ξεριζώνονται και οι Παλαιστίνιοι από το 1948 ως τις μέρες μας. Ξέρεις τι είναι η πατριδα σου να αποτελείται από μια παραθαλάσσια λωρίδα γης και χιλιόμετρα μακριά από μια όχθη σ' ένα ποτάμι; Να περιμένεις φως και νερό από τους εχθρικούς γείτονές σου; Και όλα αυτά με τη συνοχή της Ευρώπης και των ΗΠΑ.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Η ΜΑΡΩ Δούκα τολμά και μιλά για τα πολλά πρόσωπα της κακοποίησης. Η ειλικρίνεια και η αλήθεια σοκάρουν, αλλά είναι ο μόνος δρόμος προς την αλλαγή. Δεν είναι ακριβώς ο μόνος δρόμος για την αλλαγή η ειλικρίνεια και η αλήθεια, είναι όμως ο μόνος δρόμος της παραδοχής και της μετάνοιας, χωρίς αυτό πάλι να σημαίνει ότι θα μπορούσαμε να αλλάξουμε. Δυστυχώς ο πυρήνας του εαυτού μας αντιστέκεται, χρειάζεται πολλή προσπάθεια, ειδική βοήθεια και γνώση για να επιβάλουμε μέσα μας τη γαλήνη και την αυτογνωσία.

Φτάνουμε στο τέλος και συγκλονιζόμαστε. Θα υπάρξει χάπι εντ, αν ο Κώστας γυρίσει στο σπίτι του; Είναι αυτό τελικά χάπι εντ;

Χάπι εντ, όπως φάνηκε, δεν θα μπορούσε να υπάρξει, σ' αυτά τα θέματα οι συγγραφείς είναι αναγκασμένοι να υπακούσουν τις βαθύτερες ανάγκες της ιστορίας τους. Ο Κωνσταντίνος, και προτού φύγει απ' το σπίτι του, σχεδόν εκδιωγμένος και βέβαια δαρμένος από τον πρωτότοκό του, ήταν σαν να είχε ξεκινήσει την πορεία του για τον Αχέροντα.

γους, τους παραστρατημένους που τριγυρίζουν στα στενά κάπως να βολευτούν. Για τον αναγνώστη, αυτό που θα ευχόμουν είναι να νιώσει κάτι από την απελπισία και τον πόνο των έρημων ανθρώπων.

Μια υποτιθέμενη αγία οικογένεια, πέντε οι ήρωες, ο Κώστας, η Ελένη, ο Ευάγγελος, ο Στέλιος, η Βούλα, και ένας μεγάλος θυμός που διακατέχει τους χαρακτήρες σας σε μια κοινωνία που πριονίζει ότι δίκαιο υπάρχει! Γίνεται να σωθούν αυτοί οι άνθρωποι;

Στη συγκεκριμένη οικογένεια, για όλους υπάρχει περιθώριο σωτηρίας, ακόμη και για τον Κωνσταντίνο που επιμένει να τον φωνάζουν έτσι γιατί θαυμάζει τον τραγικό Κωνσταντίνο Παλαιολόγο. Το θέμα είναι κατά πόσο έχουν διαπιστωθεί όλοι τους από

τα θέσφατα του καπιταλισμού που ανασαίνει και μετασχηματίζεται προκαλώντας διαρκώς νέες οικονομικές ανάγκες στους ανθρώπους. Ενώ ο κεντρικός χαρακτήρας του βιβλίου είναι βαθιά τραυματισμένος, τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας έχουν όλα τα εφόδια για να μπορέσουν ίσως να σωθούν...

Πιστεύετε ότι ο άνθρωπος, για να βιώσει τη λύτρωση, πρέπει πρώτα να ματώσει, ώστε να επιφέρει σωτηρίες και τελεσιδικές λύσεις;

Οχι, δεν θα μπορούσα ποτέ να το πιστέψω αυτό. Δέχομαι όμως ότι για την όποια σωτηρία μας έχουμε κι εμείς μερίδιο ευθύνης. Το θέμα είναι ότι το πεπρωμένο του ανθρώπου βρίσκεται πάνω και πέρα από τον όποιο θεό θα μπορούσαμε να παρακαλέσουμε για τη σωτηρία μας. ■

Το θέμα είναι ότι το πεπρωμένο του ανθρώπου βρίσκεται πάνω και πέρα από τον όποιο θεό

Ποια είναι η αγωνία σας για την ελληνική κοινωνία του σήμερα; Τι είναι αυτό που σας φοβίζει περισσότερο; Υπάρχουν περιθώρια για μια εμπράγματο αισιοδοξία για εμάς τους Έλληνες; Μερικές φορές νομίζω ότι ζούμε στον κόσμο μας!

Δεν νομίζω ότι υπάρχουν περιθώρια αισιοδοξίας όπως την ορίζετε. Οι ευκατάστατοι, εφόσον πηγαίνουν καλά οι δουλειές τους, ίσως φαινομενικά να είναι καλά. Να όμως που οι φυσικές καταστροφές, οι καταγίδες, οι τυφόνες, οι λοιμοί και οι καταποντισμοί έρχονται και επανέρχονται. Αν δεν λάβουμε τα μέτρα μας, αν οι ιθύνοντες δεν δείξουν υπευθυνότητα, αν εμείς οι πολλοί δεν αντιδράσουμε, πόσο ο πανέμορφος πλανήτης Γη θα αντέξει;